

דברים שצריכים תיקון - שיעור 124

- Cases: 1) Adjusting *Shtender* 4) Adjusting bed support
 2) Adjusting crib level 5) Erecting traveling crib
 3) Adding extension board to table 6) Erecting playpen

I. כללי העניין

- (א) מטה של פרקים (טרסיים) אסור להחזירה ולהדקה ואם תקע חייב חטאת ואם היא (דרכה להיות) רפויה מותר לכתחלה ובלבד שלא יהדק (שנת מ"ז. ושו"ע ורמ"א ש"ג - ו) עיין במג"א (ש"ג - י"ב) דשיטת הסמ"ג בהידוק היינו בגבורה או במעשה אומן ולראב"ד הידוק לחוד סגי
- (ב) כוס של פרקים מותר לפרקו ולהחזירו בשבת ויש מי שאומר שדין הכוס כדין המטה (טור) ועיין במשנה ברורה (ש"ג - ס"ק מ"ה) דכוסות שלנו העשויים בחריצים לכו"ע אסור ועיין בשער הציון (ס"ק ל"ז) (להמג"א הידוק בחוזק אסור מן התורה ולט"ז רק מדרבנן)
- (ג) כיסוי הכלים אפילו הידוק בחיזוק מותר דאין עשויים לקיום רק לפותחן ולסוגרן תמיד (מ"ב שם)
- (ד) כסא העשוי פרקים וכשרוצים לישב עליו פותחין אותו והעור נפתח מותר לפתחו לכתחלה (שנת קל"ח. ושו"ע שט"ו - ה)
- (ה) מנורה אם היא של פרקים אין מטלטלין אותו דחיישינן שמא תפול ותתפרק ויחזירנה (שנת מ"ז. ושו"ע רע"ט - ז)

II. להנמיך ולהגביה השטענדר המתהדק ע"י ברגים

- (א) עיין במשנה ברורה (ש"ג - מ"ז) דה"ה השטענדר שכביהכ"נ שמונחים עליו ספרים אם הוא של פרקים אסור להחזירה (מג"א בשם אגודה)
- (ב) עיין בשו"ת מנחת יצחק (ט - ל"ח) דבנידון דידן נעשה לקיום ואינו דומה לכיסוי ועיין ערוך השלחן (ש"ג - ל"ח) דכלי סעודה וכלי שתייה שדרך תשמישן כך הוא אינן בגדר בנין דדוקא כוס וכה"ג שאינו זקוק לפרקו בכל פעם משא"כ כלי סעודה וכלי שתייה ואין זה אלא כמפתח בעלמא
- (ג) עיין בשו"ת אז נדברו (י"ד - י"ח) "דאינו מועיל בזה מה שהדרך לעשות כן תמיד דמ"מ אם מהדק הוי מכה בפטיש ואסור אפילו אם לא יהדק ודומה למטה של פרקים אבל לאחר העיון נראה דזה דומה לכיסוי כלים דאין עשויים לקיום רק לפותחן ולסוגרן תמיד"
- (ד) עיין בשו"ת שבט הלוי (ו - ל"ז) שאין איסור בדבר כיון דחלקי השטענדר לעולם הם ביחד למעלה או למטה לפי הצורך א"כ הכלי גם קודם ההדוק עשוי בשלמות ואינו מחבר עכשיו ב' חלקים לעשותו כלי בשלמותו אלא להדקו על הברזל לפי צורך התשמיש בזה אין מקום לגזור כלל. וזה דומה לכסא של פרקים. וזכר לדבר דלת או חלון שהם כבר בצירים שלהם וכשסוגרים אותם מהדקים אותם בכל מיני מנעלים דאין כאן סרך איסור ועיין עוד בערוך השלחן (ש"ג - ל) דמטות של ברזל שלנו שכלילה פושטין אותה ובבקר נכפלת דוהו היתר גמור שהרי היא תמיד בשלימות אבל השטענדר של ביהכ"נ אם הוא על חוליות דומה למטה או כוס של פרקים ואסור להחזירה. דמטה או כוס של פרקים שאני משום שאין חלקי הכלי ביחד. איברא אין זה רק הידוק גרידא ואינו כעין תקיעה שנכנס דבר לתוך דבר.

III. והציורים שלנו

- (א) עיין בשש"כ (כ"ד - פ"ב) דאסור לשנות את הגובה של מיטת התינוק ע"י העברת פינים לחזר גבוה או נמוך יותר שעליהם מונח המדף עם המזרון כיון דהדקם במקומם החדש וזה

- (ב) אבל מותר להאריך שלחן בעזרת המדף העומד לכך ומותר לתחוב את פינים שבמדף זה לתוך הנקבים הנמצאים בשלחן לצורך זה. דזה אין בגדר של הידוק
- (ג) מדף המטה שנפל מותר להחזירה וזה דומה לנשמטו לו רצועת מנעל (ש"ע שי"ז - ז) ומוכין שנפלו מן הכסת דמותר להחזירם (ש"ע ט"ו - ח) דאין זה בגדר הידוק ושמה יתקע. ועיין (שי"ז - ג) בענין פתיחת בית הצואר
- (ד) מיטת התינוק (porta-crib) אם זו חתיכה אחת ופותחן וסוגרן בצירים מותר ואפילו אם צריך להחזיר המדף בתנאי שעושה רפויה ואין דרכו להדקו ואם צריך הידוק אסור ואם צריך לבנות המטה (travelling crib) ודרכו להדקו זה דומה למטה של פרקים ואסור.

IV. Hanging or rehanging curtains, shades, venetians, pictures, sliding doors, & toilet chain

- (א) עיין בעירובין (דף ק"ג:) וילון מותר לנטמו ולפורקו בשבת. פרש"י וילון כנגד הפתח לצניעות דלא קבעה התם אלא כן דרכו לינתן ולהסתלק כדלת בעלמא ובדברי רש"י אלו מחולקין הפוסקים בכוונתו התרומת הדשן (סימן ס"ח) סבר שההיתר משום שאין הוילון תלוי שם בקביעות אבל המונח בקביעות אסור דמחיצה קבועה אסורה אבל הבית יוסף (סוף סימן שט"ו) למד בדברי רש"י דאע"פ שהונח שם בקביעות מ"מ בזה שמגביהין אותו בעת היציאה הוה כמו שאין שם קביעות ומותר ואם קבוע למעלה ולמטה ומהצדדים בענין שא"א להלוך דרך שם אסור. ועיין בבה"ל (ד"ס "ולא אמרינן") לענין פקק החלון העומד לפתוח אלא לעתים רחוקות דאסור כמוסיף על אהל קבוע. עיין בתרומת הדשן (ס"ט) דפרוחת שלפני הארון שבלאו הכי יש דלת לארון אין קפידא וממילא המחלוקת הוא רק במקום חלל הפתח אבל הכל מודים אם אין חלל מותר לתלות וילון אפילו דרך קביעות
- (ב) לענין הלכה כתב הרמ"א (סימן שט"ו - ה) כדברי הבית יוסף וכן פסקו המג"א (ס"ק ה) ושו"ע הרב (ז) עיין במ"ב (ס"ק ו) דמותר לתלות בשבת סדינין המצויירים על הכותל לנוי ואפילו לקבעם שלא יהיו נזוזים ממקומם ג"כ שרי כיון שאין עשויים כלל למחיצה משמע הפרוכת לפני הארון אסור אם קשרם שלא יזיזם
- (ג) ועיין עוד בחזו"א (סימן ל"ג - י"ג) "דהיכא שתולה להיות קבוע אין מקום לחלק בין תולה בפתח פתוח או בתולה על הדלת שהרי לא משום מחיצה אתינן עלה אלא משום בנין וכל שקובע הדבר הוי בנין ובתה"ד שהביא הבית יוסף לא כתב כן וצ"ע . . . ובעשוי לתלותם ולהסירם או שתלאן רפוי שנוח להסירן וממילא דרכן להסירן" ומותר
- (ד) ולי נראה לחזו"א אם קבעם על הבנין אפילו אינו חיבור גמור נקרא חיבור אבל לדעת כל הפוסקים שחולקין עליו דוקא חיבור ממש או סתימה ממש נקרא חיבור
- (ה) למעשה עיין בשש"כ (כ"ג - קכ"ג) דאפילו לחזו"א מותר לתלות תמונה על מסמר התקוע מבעוד יום דכיון שתולה את התמונה כן שנוח להסירה וממילא דרכו להסירה והוא הדין וויינדו שייד או וינישען בליינדס שנפלו מותר להחזירן. ומה שכתב השש"כ (כ"ג - ל"ג) דתריס של חלון שיצא ממסילתו אסור בטלטול משום דאין הוינישען שלנו דומה לתריסים שלהם שהם מחוברים לבנין ונחשב דלתות הבית ועיין בספר טלטולי שבת (דף ה) שהביא מרב משה פיינשטיין דכשנפלו הוינישען מאיזה חלון דמותר להחזירו. וה"ה שיכול להעמיד וילון להפסיק בין אנשים לנשים כששומעין הדרשה (מ"ז שט"ו - ה) ולענין sliding doors אם יכול להחזירם שמעתי מרב דוד Steinwurtzel דאין זה נקרא חיבור לענין toilet chain שמעתי מרב מנשה קליין שאין זה חיבור ומותר להחזירה ורב דוד פיינשטיין שזה חשיב חיבור ולי נראה דרפוי ולכבוד הבריות מסתמא דמותר